

Kā izplatās vīrusss COVID-19?

**COVID-19 izplatās no cilvēka uz cilvēku:
visbiežāk, kad inficētais cilvēks
runā, klepo vai šķauda.
Sīku pilienu veidā vīrusss var nosēsties uz
tuvumā esošo cilvēku mutēm vai deguniem.**

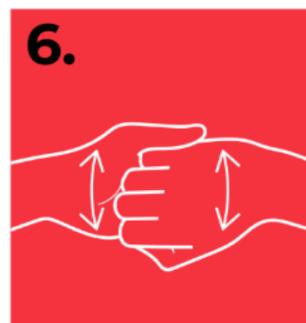
Centies turēties
vismaz metra attālumā
no cilvēka, kurš
šķauda vai klepo.

Vīrusss sīku pilienu veidā
var nosēsties uz priekšmetiem
un virsmām. Izvairies no
pieskaršanās savai sejai, acīm,
mutei un degunam.

Nav zināms, cik ilgi
vīrusss var izdzīvot
atrodoties uz
priekšmetiem. Ir
zināms, ka vienkārši
dezinfekcijas līdzekļi
vīrusu nogalina.

Kā pareizi mazgāt rokas?

**Roku mazgāšanai jāilgst
vismaz 20 sekundes vai vairāk**

Avots: Pasaules Veselības organizācija

COVID-19: kā samazināt inficēšanās risku

**Regulāri mazgā
rokas ar ziepēm
vai ūdeni**

**Aizsedz muti un
degunu, kad klepo vai
šķaudi**

**Gaļu un olas
pagatavo
pilnībā gatavus**

**Izvairies no kontakta
ar cilvēkiem ar
acīmredzamiem
saaukstēšanās
simptomiem**

**Izvairies no kontakta
ar savvaļas vai
lauksaimniecības
dzīvniekiem**

Avots: Pasaules Veselības organizācija

COVID-19: mazgā rokas

Mazgā rokas ar ziepēm un ūdeni,
kad rokas ir acīmredzami netīras

Ja rokas **nav acīmredzami netīras**,
regulāri dezinficē tās ar uz spirta
bāzes ražotu līdzekli vai mazgā ar
ziepēm un ūdeni

COVID-19: pasargā sevi un citus no inficēšanās

Mazgā rokas:

pēc tualetes
apmeklējuma

pēc klepošanas
vai šķaudīšanas

pēc kontakta ar
inficēto personu

pirms un pēc ēst
gatavošanas un
tās laikā

kad rokas ir
acīmredzami netīras

pirms ēšanas

pēc pieskaršanās
dzīvniekam vai
dzīvnieku atkritumiem
(pēc to nokārtošanās)

COVID-19: pasargā sevi un citus no inficēšanās

**Kad klepo vai šķaudi, aizsedz muti un
degunu ar salveti, piedurkni vai elconi**

**Iemet izlietoto salveti slēgta
tipa atkritumu tvertnē**

**Dezinficē vai mazgā rokas pēc
klepošanas vai šķaudīšanas un
pēc kontakta ar inficētu cilvēku**

COVID-19: pasargā sevi un citus no inficēšanās

**Izvairies no cieša kontakta ar
citiem, kad klepo, šķaudi vai kad
tev ir drudzis**

**Izvairies no spļaudīšanās
publiskās vietās**

**Ja tev ir drudzis, klepus vai grūtības
elpot, pēc iespējas ātrāk **meklē
medicīnisku palīdzību un dalies ar
informāciju par nesenāko ceļošanas
pieredzi****

COVID-19:

"ROKASSPIEDIENA ALTERNATĪVAS"

NUS
National University
of Singapore

Yong Loo Lin
School of Medicine

Pamāj

Saskaries ar elkoni

Saskaries ar pēdu

Izvairieties no rokass piedienas došanas
sasveicinoties, tiek samazināts risks
inficēties ar koronavīrusu COVID-19

Centies izdomāt vēl citas
sasveicināšanās alternatīvas.
Esi radošs!

Kā mazināt stresu COVID-19 izplatīšanās laikā

Ir normāli krīzes situācijā justies bēdīgam, satrauktam, apjukušam, dusmīgam vai izbiedētam.

Sarunāšanās ar cilvēkiem, kam uzticies, var palīdzēt. Sazinies ar saviem draugiem un ģimeni.

Ņem vērā, ka viss, ko dzirdi par vīrusu, var nebūt patiesība.

Ar aktuālo informāciju iepazīsties izmantojot uzticamus avotus, piemēram, Valsts veselības institūcijas, Pasaules Veselības organizāciju vai Sarkānā Krusta nacionālo biedrību

Ierobežo uztraukumu un psihisko uzbudinājumu.

Samazini laiku, ko tu un tava ģimene pavada, skatoties ziņu raidījumus, kuri tevi apbēdina.

Koncentrējies uz savām prasmēm, kas iepriekš palīdzējušas tikt galā ar nepatikšanām.

Izmanto tās, lai kontrolētu savas emocijas vīrusa uzliesmojuma laikā

Ja nepieciešams, paliec mājās.

Īsteno veselīgu dzīvesveidu, ieskaitot pareizu uzturu, kvalitatīvu miegu, vingrošanu un kontaktēšanos ar draugiem un ģimeni

Ar jebkurām emocijām tiec galā veselīgā veidā.

Ja jūties nomākts, parunā ar medicīnas darbinieku vai konsultantu. Izstrādā plānu, kurp doties un kā atrast psiholoģisko palīdzību.

COVID-19: 3 soli, lai pasargātu sevi un tuviniekus no inficēšanās

ATCERIES

Iegaumē: ne visa pieejamā informācija par koronavīrusu COVID-19 ir patiesība

Seko līdzi aktuālajai informācijai: izmanto uzticamus informācijas avotus, piemēram, Veselības ministrijas, Valsts veselības institūciju, Pasaules Veselības organizāciju un Sarkanā Krusta nacionālās biedrības sniegtu informāciju

RĪKOJIES

Bieži mazgā rokas un **izvairies no pieskaršanās savai sejai**

Izvairies no rokasspiedieniem un tuva kontakta.
Padomā par citiem veidiem, kā vari sasveicināties

Aizsedz muti un degunu, kad klepo un šķaudi. Izmanto salvetes vai savu elkonu

Paliec mājās, ja tev ir drudzis vai klepus

PALĪDZI

Parunā un izstāsti aktuālo informāciju vecāka gadagājuma ģimenes locekļiem, draugiem un kaimiņiem – šiem cilvēkiem ir lielāks risks saslimt un viņi var būt noraizējušies, satraukti vai apjukuši

Pārliecinies,
vai viņiem nav vajadzīga papildus palīdzība saistībā ar sadzīviskām situācijām, piemēram, iepirkšanos

Rekomendē
viņiem palikt mājās un neapmeklēt publiskas vietas

Pārliecinies, ka viņiem ir nepieciešamo un regulāri lietoto medikamentu rezerves

COVID-19: vai tev nepieciešams nēsēt sejas aizsargmasku

Jā. Ja tev ir elpceļu slimību simptomi - klepus, grūtības elpot.

Jā. Ja tu nodrošini palīdzības sniegšanu vai aprūpi personām ar elpceļu slimību simptomiem.

Jā. Ja esi medicīnas darbinieks un dodies pie personām ar elpceļu slimību simptomiem.

Nē, tā nav nepieciešama cilvēkiem, kam nav elpcelu slimību simptomi - klepus un grūtības elpot.